

Dokument ze zasedání

B9-0386/2023

30.6.2023

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B9-xxxx/2023

v souladu s čl. 136 odst. 5 jednacího řádu

o nové Evropské strategii pro lepší internet pro děti (BIK+)
(2023/2670(RSP))

Sabine Verheyen
za Výbor pro kulturu a vzdělávání

Usnesení Evropského parlamentu o nové Evropské strategii pro lepší internet pro děti (BIK+) (2023/2670(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 165 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii¹ (směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb² (směrnice o audiovizuálních mediálních službách),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004³ (směrnice o nekalých obchodních praktikách),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES⁴ (obecné nařízení o ochraně osobních údajů),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES⁵ (nařízení o digitálních službách),
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu, který předložila Komise dne 11. května 2022 (COM(2022)0209), a na stanovisko Výboru pro kulturu a vzdělávání,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. května 2022 nazvané „Digitální dekáda pro děti

¹ Úř. věst. L 335, 17.12.2011, s. 1.

² Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1.

³ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁴ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁵ Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1.

a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)“ (COM(2022)0212),

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. března 2021 nazvané „Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády“ (COM(2021)0118),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 nazvané „Strategie EU pro práva dítěte“ (COM(2021)0142),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020)0625),
 - s ohledem na společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise ze dne 23. ledna 2023 nazvané „Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu“⁶ (Evropské prohlášení),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. listopadu 2012 o ochraně dětí v digitálním prostředí⁷ a na následná opatření Komise přijatá dne 20. února 2013,
 - s ohledem na studii tematické sekce Strukturální politika a politika soudržnosti generálního ředitelství pro vnitřní politiky ze dne 15. února 2023 nazvanou „The influence of social media on the development of children and young people“⁸,
 - s ohledem na studii EU Kids Online ze dne 12. února 2020 nazvanou „EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries“⁹,
 - s ohledem na studii Společného výzkumného střediska ze dne 9. února 2021 nazvanou „How children (10-18) experienced online risks during the COVID-19 lockdown: Spring 2020“¹⁰,
 - s ohledem na otázku Komisi ohledně nové Evropské strategie pro lepší internet pro děti (BIK+) (O-000030/2023 – B[9-0XXX/2023]),
 - s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro kulturu a vzdělávání,
- A. vzhledem k tomu, že dítě má nárok na všechna práva a hodnoty zakotvené ve Smlouvě o fungování Evropské unie, Listině a Úmluvě OSN o právech dítěte, včetně digitálních práv; vzhledem k tomu, že při všech krocích a rozhodnutích v digitální oblasti týkajících se dětí musí být primárně zohledněn jejich nejlepší zájem a jejich fyzické

⁶ Úř. věst. C 23, 23.1.2023, s. 1.

⁷ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 33.

⁸ O'Neill, B., „Research for CULT Committee – The influence of social media on the development of children and young people“, Evropský parlament, tematická sekce Strukturální politika a politika soudržnosti, Brusel, 15. února 2023.

⁹ Šmahel, D. a další, „EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries“, EU Kids Online, 12. února 2020.

¹⁰ Lobe, B. a další, „How children (10-18) experienced online risks during the Covid-19 lockdown - Spring 2020“, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 9. února 2021.

a duševní zdraví, bezpečnost a blaho;

- B. vzhledem k tomu, že obecné nařízení o ochraně údajů, směrnice o audiovizuálních mediálních službách, akt o digitálních službách a směrnice o nekalých obchodních praktikách uznávají, že děti si zaslouží zvláštní ochranu, pokud jde o jejich zkušenosti s internetem v neustále se vyvíjejícím digitálním prostředí;
- C. vzhledem k tomu, že pro zajištění odpovídající ochrany dětí na internetu jsou potřebná zvláštní opatření a vzdělávací programy zaměřené nejen na děti, ale také na jejich učitele, rodiče a osoby, které o ně pečují; vzhledem k tomu, že tato opatření by se měla v první řadě zaměřovat na rozvoj a uplatňování preventivních technik, osvětových kampaní a akcí zaměřených na digitální gramotnost; vzhledem k tomu, že rodiče a pečující osoby by měli vědět, že existují digitální nástroje, které jim umožňují ohraničit a usměrňovat to, jak jejich děti používají internet, a omezit přístup k online obsahu, který není přiměřený věku nebo je škodlivý, a měli by být seznámeni s tím, jak tyto nástroje fungují;
- D. vzhledem k tomu, že děti by neměly být pasivními spotřebiteli technologií, ale měly by aktivně ovládat technologie, které využívají; vzhledem k tomu, že podpora digitálního vzdělávání dětí, zejména dětí ze zranitelných skupin, rodičů a pedagogů a zlepšování jejich digitálních dovedností a kompetencí, včetně mediální gramotnosti, v souladu s Listinou, Úmluvou OSN o právech dítěte, Evropským prohlášením a Digitálním kompasem 2030 mají v tomto ohledu zásadní význam pro zajištění bezpečného používání digitálních médií dětmi, jakož i pro posílení jejich digitálních schopností a dovedností a pro aktivní zapojení v online prostředí;
- E. vzhledem k tomu, že by měla být k dispozici cílená opatření pro překonání digitální propasti a posílení rovných příležitostí s cílem nabídnout každému dítěti v EU, zejména dětem ze zranitelných skupin, jako jsou děti se zdravotním postižením nebo ze znevýhodněného prostředí, inkluzivní a přístupné digitální prostředí, včetně poskytnutí moderní digitální infrastruktury, a to i v odlehklých nebo venkovských oblastech;
- F. vzhledem k tomu, že omezení volného pohybu osob během pandemie COVID-19 zvýraznilo vzdělávací a digitální propast, která měla dopad na přístup dětí k digitálním vzdělávacím nástrojům a informacím a na jejich zapojení a začlenění do společnosti, což se negativně projevilo na jejich fyzickém a duševním zdraví; vzhledem k tomu, že tyto okolnosti vedly také k nárůstu domácího a genderově podmíněného násilí a pohlavního zneužívání a vykořisťování dětí na internetu, a to jak na povrchovém webu, tak na darknetu;
- G. vzhledem k tomu, že několik monitorovacích studií prokázalo, že děti jsou aktivní v sociálních médiích již od raného věku, přičemž značný počet dětí nedosahuje minimálního věku stanoveného většinou platformami sociálních médií;
- H. vzhledem k tomu, že neustále se vyvíjející digitální prostředí má zásadní význam pro každodenní život dětí, včetně jejich vzdělávání, komunikace a sdílení údajů; vzhledem k tomu, že přístup dětí k internetu a platformám sociálních médií a jejich používání dětmi přináší mnoho výhod, ale představují také určitá rizika a v důsledku jejich všudypřítomnosti vystavují děti nebezpečnému chování a obsahu, jako je pohlavní zneužívání a navazování kontaktu s dětmi na internetu (grooming), nenávistné chování

na internetu, různé formy kybernetické šikany, sexualizovaný obsah, zobrazení násilí, obsah podporující poruchy příjmu potravy a dezinformace; vzhledem k tomu, že to může ovlivnit fyzické a duševní zdraví dětí, včetně zvýšené agresivity, problematického sexuálního chování, nezdravých stravovacích návyků, nespokojenosti se svým tělem a zkrácených hodnot a postojů;

- I. vzhledem k tomu, že průzkum EU Kids Online 2020 odhaduje, že 23 % dětí ve věku od 9 do 16 let zažilo online šikanu; vzhledem k tomu, že studie „How children (10-18) experienced online risks during the Covid-19 lockdown: Spring 2020“ zjistila, že 49 % dětí se setkala s nejméně jednou formou agrese nebo šikany na internetu; vzhledem k tomu, že i když neexistuje žádný ucelený přístup, některé členské státy již přijaly opatření, jako je zákon o obtěžování, škodlivé komunikaci a souvisejících trestných činech v Irsku;
 - J. vzhledem k tomu, že nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+) je jedním ze základních opatření strategie EU pro práva dítěte, která v rámci svých tematických oblastí zahrnuje iniciativy k zajištění ochrany dětí a posílení jejich schopností a dovedností na internetu;
1. vítá a podporuje novou Evropskou strategii pro lepší internet pro děti (BIK+), kterou předložila Komise;
 2. zdůrazňuje, že všechny děti potřebují ochranu v online prostředí, ale některé děti jsou ve zranitelnější situaci, například děti se zdravotním postižením nebo ze znevýhodněného prostředí, a měly by mít v případě potřeby možnost využívat cílených opatření k překonání digitální propasti a zlepšení svých digitálních schopností a dovedností, včetně mediální gramotnosti;
 3. znovu vyzývá EU, aby zintenzivnila svou činnost zaměřenou na zajištění bezpečnosti dětí na internetu a na zvyšování povědomí o pohlavním zneužívání dětí, včetně navazování kontaktu s dětmi na internetu (online grooming), a na jeho prevenci;
 4. zdůrazňuje, že digitální schopnosti a dovednosti, včetně mediální gramotnosti, by měly být považovány za povinné dovednosti a měly by být zahrnuty do školních vzdělávacích programů v celé EU; zdůrazňuje, že jsou zásadní součástí vzdělávání a celoživotního učení a měly by se týkat vzdělávání dětí, rodičů, pečovatелů, pedagogů a široké veřejnosti v oblasti bezpečnosti na internetu, včetně rodičovské online kontroly a toho, jak rozpoznat a oznamovat navazování kontaktu s dětmi na internetu;
 5. vyzývá EU a její členské státy, aby vyčlenily více prostředků na vzdělávání a odbornou přípravu pro děti různých věkových skupin s cílem zajistit digitální gramotnost, včetně ochrany před šikanou a kyberšikanou ve školách, a to s přihlédnutím k novému technologickému vývoji, jako je metaverzum;
 6. vyzývá členské státy a vzdělávací instituce, aby zaručily právo na inkluzivní vzdělávání a aby prostřednictvím formálního, neformálního a informálního vzdělávání se zaměřením na pedagogy, rodiče, pečující osoby a žáky podporovaly sexuální výchovu, digitální schopnosti a dovednosti, včetně mediální gramotnosti a kybernetické bezpečnosti, a to způsobem přiměřeným věku;

7. vyzývá Komisi, aby v koordinaci s Evropským prostorem vzdělávání vypracovala evropskou strategii proti šikaně a kyberšikaně ve školách, vytvořila balíček opatření ke zlepšení sběru údajů a ve spolupráci s členskými státy navrhla nezbytná řešení;
8. zdůrazňuje, že strategie by měla vyzvat členské státy, aby vyčlenily veškeré nezbytné zdroje na posílení kapacit horkých linek, linek pomoci a center pro bezpečnější internet a aby ve svých školách rozvíjely a prováděly přiměřené preventivní a osvětové kampaně s prokazatelnými výsledky, které budou nedílnou součástí jejich vzdělávacích programů a institucí v raném věku; domnívá se, že spolupráce mezi výzkumnými pracovníky a odborníky z praxe je v tomto ohledu klíčová;
9. zdůrazňuje, že je důležité, aby strategie zavedla opatření k aktualizaci stávajícího rámce EU pro opatření v oblasti duševního zdraví a dobrých životních podmínek, který by měl být plně inkluzivní, aby splňoval také potřeby dětí, které jsou obětí pohlavního zneužívání nebo navazování kontaktu na internetu, zejména dětí pocházejících ze zranitelných skupin; vyzývá k posouzení dostupnosti a vhodnosti poskytovatelů péče o duševní zdraví pro děti na základě důkladného mapování stávajících služeb s ohledem na zhoršující se situaci v oblasti duševního zdraví, ke které ještě přispěla pandemie COVID-19 a jedinečný soubor výzev, které představuje online prostředí, včetně kybernetické šikany a expozice škodlivému obsahu;
10. vítá skutečnost, že do roku 2024 má být vytvořena evropská norma pro ověřování věku na internetu, a nedávne zřízení zvláštní skupiny pro etický kodex EU pro koncipování digitálních služeb přiměřeně věku (dále jen „kodex“); zdůrazňuje, že je důležité kodex vypracovat včas a zajistit jeho plný soulad se směrnicí o audiovizuálních mediálních službách a s obecným nařízením o ochraně osobních údajů; zdůrazňuje, že je důležité zapojit do procesu vytváření kodexu občanskou společnost, akademickou obec a mladé lidi; zdůrazňuje, že je třeba, aby platformy sociálních médií účinně zabránily tomu, aby si děti, které nedosáhly věkové hranice, vytvořily účet; vyzývá členské státy, aby podporovaly účinné metody ověřování věku, jako je evropská digitální identita (eID);
11. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily investice v oblasti poskytování podpory obětem zneužívání dětí nebo navazování kontaktu s dětmi na internetu, včetně anonymního veřejného oznamování, a služeb v oblasti duševního zdraví a psychosociálních služeb pro oběti a jejich rodiny; vyzývá k tomu, aby byla odborníkům a úředníkům, a to i v donucovacích orgánech, kteří se zabývají případy týkajícími se dětí, k dispozici odborná příprava v závislosti na jejich specifických potřebách;
12. vyzývá Komisi a členské státy, aby systematičtěji shromažďovaly údaje o preventivních opatřeních a programech pomoci obětem, včetně počtu dětí v základním vzdělávání, které se účastní osvětových kampaní, a také prostřednictvím vzdělávacích programů o rizicích všech forem pohlavního vykořisťování dětí, a to i v online prostředí;
13. poukazuje na nedostatek dostatečného komparativního výzkumu na úrovni EU a studií týkajících se vývoje dětí v souvislosti s digitalizací; v této souvislosti zdůrazňuje, že překotný vývoj technologií může rychle překonat politická opatření, a vést tak k nové zranitelnosti dětí; připomíná proto, že je třeba rozvíjet rozsáhlou výzkumnou činnost na úrovni EU;

14. vyzývá Komisi, aby zajistila, že strategie BIK+ bude v souladu s dalšími prioritami a legislativními návrhy, že budou dětem poskytovány informace v jazyce, který je pro ně vhodný, že děti všech věkových kategorií budou zapojeny do procesu monitorování a účinného provádění strategie a že budou přijata odpovídající následná opatření pro srovnání osvědčených postupů a výsledků v členských státech;
15. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.